

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **KEBEK s.r.o.**, se sídlem Pražská 5382, Chomutov, zastoupen Doc. JUDr. Milanem Kindlem, CSc., advokátem se sídlem Blatenská 3218/83, Chomutov, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 12. 2018, č. j. 15 Af 109/2016 – 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2016, č. j. 28838-2/2016-900000-304.8, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzen dodatečný platební výměr Celního úřadu pro Ústecký kraj (dále též celní úřad) ze dne 18. 4. 2016, č. j. 2457-12/2016-620000-51. Tímto dodatečným platebním výměrem celní úřad podle § 264 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění účinném do 29. 7. 2016, ve spojení s nařízením Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále jen „celní kodex“), a na základě nařízení Rady (ES) č. 91/2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky (dále jen „nařízení č. 91/2009“), doměřil žalobci antidumpingové clo ve výši 590 655 Kč z důvodu nepreferenčního původu zboží (spojovací materiál). Dle § 251 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), vznikla žalobci rovněž povinnost uhradit penále z doměřené částky ve výši 118 131 Kč.

[2] V žalobě, obdobně jako v odvolání, žalobce namítal, že předmětné antidumpingové clo bylo ke dni 28. 2. 2016 zrušeno prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/278 o zrušení konečného antidumpingového cla uloženého na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky, rozšířeného na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli zasílaných z Malajsie bez ohledu na to, zda je u nich deklarován původ z Malajsie (dále jen „nařízení 2016/278“), pro jeho rozpor s Dohodou o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 a s rozhodnutím Odvolacího orgánu Světové obchodní organizace ze dne 28. 7. 2011. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji shora uvedeným rozsudkem zamítl.

[3] Krajský soud konstatoval, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že rozhodnutím ze dne 12. 3. 2014, č. j. MRN 14CZ51000012PEDPB3, Celní úřad pro hlavní město Prahu propustil do celního režimu volný oběh spojovací materiál s deklarovanou zemí původu Tchaj-wan a vyměřil clo 29 496 Kč. Dne 21. 1. 2016 zahájil celní úřad u žalobce kontrolu po propuštění zboží, jejímž předmětem bylo ověření správnosti údaje o zemi původu zboží. S právním zástupcem žalobce byla projednána zpráva o kontrole po propuštění zboží, ve které je obsaženo kontrolní zjištění, že zemí původu zboží je Čínská lidová republika, nikoli Tchaj-wan. Následně vydal celní úřad dodatečný platební výměr ze dne 18. 4. 2016, č. j. 2457-12/2016-620000-51, proti němuž žalobce brojí v tomto řízení. Dále krajský soud přisvědčil úvahám žalobce o přímé závaznosti nařízení Evropské unie a jejich přímé použitelnosti na projednávanou věc.

[4] Za klíčové pro posouzení věci krajský soud považoval zodpovězení otázky, zda nařízení č. 91/2009, podle něhož bylo žalobci doměřeno clo, bylo neplatné od samotného počátku (*ex tunc*). Krajský soud dospěl s odkazem na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 18. 10. 2018, *Rotho Blaas*, C-207/17, ECLI:EU:C:2018:840, k závěru, že přijetí zprávy Odvolacím orgánem Světové obchodní organizace, z níž vyplývá nesoulad postupu vedoucího k zavedení předmětného cla s antidumpingovou dohodou, a tedy i s čl. VI. Všeobecné dohody o clech a obchodu, je z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009, resp. daného antidumpingového cla, irelevantní, a že zrušení antidumpingového cla nelze vnímat jako důvod neplatnosti nařízení. Účinnost prováděcího nařízení 2016/278 tedy nemá žádný vliv na vznik povinnosti uhradit antidumpingové clo za účinnosti nařízení č. 91/2009. Krajský soud konstatoval, že daňová povinnost vznikla v projednávané věci dne 12. 3. 2014 přijetím celního prohlášení ev. č. MRN 14CZ51000012PEDPB3. Dle čl. 85 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, se přitom částka dovozního nebo vývozního cla stanoví na základě pravidel pro výpočet cla, která se na dané zboží vztahovala v okamžiku, kdy celní dluh u tohoto zboží vznikl, celní orgány tedy při doměření cla postupovaly správně.

[5] Krajský soud nepřisvědčil argumentaci žalobce, podle něhož z čl. 2 nařízení 2016/278 lze za pomoci argumentu *a contrario* logicky dovodit, že zrušení antidumpingového cla je důvodem vrácení cla vybraného po datu účinnosti tohoto nařízení, a proto nemůže být ani rozhodováno o povinnosti platit zrušené a nevybrané clo. Z uvedeného ustanovení neplyne, že by zrušení antidumpingového cla mělo za následek, že nelze doměřit clo, které měl daňový subjekt uhradit před účinností nařízení 2016/278.

pokračování

Pozdější zrušení antidumpingového cla naopak nemá žádný vliv na antidumpingová cla po právu uložená podle tehdy platného a účinného nařízení č. 91/2009.

[6] Následně krajský soud konstatoval, že pro posouzení věci byla klíčová otázka vzniku daňové povinnosti, zabývat se výkladem pojmu „vybrání daně“ je tedy bezpředmětné. Za nepřipadné shledal krajský soud rovněž odkazy žalobce na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, neboť šlo o skutkově i právně zcela rozdílné věci.

II.

Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a replika stěžovatele

[7] Žalobce (stěžovatel) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, v níž namítá kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Podstatu věci stěžovatel spatřuje ve výkladu čl. 2 nařízení 2016/278. Má za to, že vzhledem k tomu, že předmětné clo bylo uvedeným nařízením s účinností k 28. 2. 2016 zrušeno, nebylo jej již poté možno doměřit.

[9] Výklad podaný krajským soudem stěžovatel považuje za absurdní, a tedy ústavně nekonformní. Přirovnává jej k výkladu restitučních předpisů, který by umožňoval nadále odnímat majetek právníkům osobám, neboť restituční předpisy napravují pouze majetkové křivdy způsobené fyzickým osobám, a předpisy, podle nichž byl majetek v minulosti odebrán, dosud nebyly formálně zrušeny. Dle stěžovatele přitom nelze argumentovat ani tím, že např. daň z obratu, daň dědická, darovací nebo daň z převodu nemovitostí byly vyměřovány i po jejich zrušení; zákon totiž výslovně stanovil, že se tak má stát, a navíc, zatímco uvedené daně byly nahrazeny jinými, antidumpingové clo bylo zrušeno bez náhrady. Stěžovatel přirovnává doměření cla po jeho zrušení k odsouzení obžalovaného na základě dříve zrušené skutkové podstaty trestného činu, popřípadě k uložení již zrušeného trestu.

[10] Stěžovatel poukazuje na rozdíl mezi pojmy „vybrání daně (cla)“, „vznik daňové povinnosti“ a „vyměření daně“ a vytýká krajskému soudu, že uzavřel, že tyto rozdíly nemají vliv na posouzení věci. Dodává, že prováděcí nařízení 2016/278 výslovně stanoví, že zrušení antidumpingového cla není základem pro vrácení dříve vybraného cla. Kdyby orgán Evropské Unie mínil, že toto clo lze i nadále vyměřovat, byla by tato formulace zbytečná a zavádějící, protože lze-li zrušené clo vyměřovat, pak jistě nemá smysl vůbec uvažovat o tom, že by se snad mělo vracet. Stěžovatel upozornil, že připouští-li výklad veřejnoprávního předpisu více variant, je nutné volit tu, která vůbec nebo co nejméně zasahuje do práv fyzických a právnických osob.

[11] Žalovaný se ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Pokud jde o přirovnání posuzované situace k rozhodování v trestním řízení, poukázal žalovaný na rozdíly mezi trestním a daňovým řízením. Upozornil, že prováděcím nařízením 2016/278 nebylo zrušeno nařízení č. 91/2009 o antidumpingovém

clu, nýbrž pouze samotné clo jako obchodněpolitické opatření, a to *pro futuro*, nikoliv zpětně. Zaplacení cla a nemožnost domoci se následně jeho vrácení je nepochybně větším a významnějším zásahem do práv daňového subjektu než jeho pouhé vyměření. Výklad zastávaný stěžovatelem by vedl závěru, že subjekty, které už clo zaplatily, nemají nárok na jeho vrácení, ale subjektům, které clo dosud nezaplatily, bude prominuto, příp. nebude vůbec vyměřeno; to by založilo nepřijatelnou nerovnost mezi jednotlivými subjekty, které ve stejné době dovážely stejné zboží. Žalovaný dále pouze v obecnosti konstatoval, že si je vědom rozdílů mezi pojmy „vybrání daně“, „vznik daňové povinnosti“ a „vyměření daně“, a je přesvědčen, že tyto pojmy užívá korektně.

[12] Na vyjádření žalovaného reagoval stěžovatel replikou, v níž uvedl, že argument žalovaného, podle něhož by jím zastávaný výklad zakládal nerovnost mezi daňovými subjekty, je absurdní, neboť by ve svém důsledku vedl k závěru, že nelze-li vrátit život popraveným, je třeba i po zrušení trestu smrti popraviti ty, kdo se dopustili trestných činů před jeho zrušením. Stěžovatel má za to, že aby mohlo být nově vyměřeno již zrušené clo, musel by tak stanovit právní předpis, to se však v případě daného antidumpingového cla nestalo. V případě, kdy je určité opatření zrušeno, přestává být součástí právního řádu a nelze jej tedy nadále ukládat. V tom, že určité opatření přestane být součástí právního řádu, přestože dříve jí bylo a určité osoby zatěžovalo, přitom nelze spatřovat porušení rovnosti; v opačném případě by nebylo možné přijímat žádné nové právní předpisy.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[14] Nejvyšší správní soud dále přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] V řízení před krajským soudem nebylo sporu o tom, že stěžovateli vznikla na základě nařízení č. 91/2009 povinnost zaplatit antidumpingové clo, neboť zemí původu zboží nebyl Tchaj-wan, jak stěžovatel původně uvedl v celním prohlášení, nýbrž Čínská lidová republika. Spornou otázkou bylo pouze to, zda jsou celní orgány oprávněny doměřit v posuzované věci antidumpingové clo i přesto, že již před rozhodnutím celního úřadu bylo uvedené clo prováděcím nařízením 2016/278 zrušeno.

[16] K uvedené otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Afs 163/2018 – 29, dostupném na www.nssoud.cz, a v posuzované věci přitom Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se od tam vyslovených závěrů:

pokračování

„Předně je třeba uvést, že clo, jakožto fiskální platba bez poskytovaného protiplnění, je specifickou formou daně [srov. ustanovení § 2 odst. 3 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád – dále jen „daňový řád“]. Právo státu vybrat daň má povahu veřejnoprávní a vzniká ex lege okamžikem, kdy jsou pro to splněny všechny zákonem stanovené podmínky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 1 Afs 16/2006 - 120, č. 1059/2007 Sb. NSS, a nálezný Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06, č. 142/2007 Sb. ÚS). Pro určení rozhodné právní úpravy, podle níž je třeba vznik a trvání této pohledávky posuzovat, je třeba respektovat obecný zákaz retroaktivity právních norem, podle něhož se příslušnou právní normou řídí jen ty právní vztahy, které vznikly po dni, kdy tato norma nabyla účinnosti; výjimky z tohoto pravidla by musely být expressis verbis zakotveny v zákoně (případně v legislativním aktu Unie) a musely by být opřeny o ústavně konformní důvody.

Nestanoví-li tedy zákon, respektive unijní předpis, výslovně jinak, uplatní se na vyměření a výběr daňové či celní pohledávky (hmotně)právní předpisy účinné v době, kdy tato pohledávka vznikla. Odrazem uvedeného pravidla je i právní úprava celního dluhu obsažená v nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále jen „celní kodex“), účinném do 31. 5. 2016. Podle jeho čl. 4 odst. 9 se celním dluhem rozumí povinnost osoby zaplatit dovozní nebo vývozní clo, které je uplatňováno pro určité zboží podle platných předpisů Společenství. Celní dluh vzniká mimo jiné okamžikem přijetí celního prohlášení (čl. 201 odst. 2 a 3 celního kodexu). Článek 67 celního kodexu pak výslovně stanoví, že „[n]ení-li zvláštními předpisy stanoveno jinak, použijí se při propouštění zboží do celního režimu, do kterého je navrženo v celním prohlášení, předpisy platné ke dni, kdy celní orgány přijaly celní prohlášení“.

Stejně jako daňová povinnost, i celní dluh se za trvání stanovené prekluzivní lhůty může stát předmětem kontroly. Za tím účelem jsou celní orgány oprávněny provádět kontrolu celního prohlášení po propuštění zboží a ověřit správnost údajů v něm uvedených (viz čl. 78 celního kodexu a § 127 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění účinném do 29. 7. 2016; dále jen „celní zákon“). Podle § 127 odst. 1 celního zákona, nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro provádění kontroly [...] obdobně ustanovení daňového řádu o provádění daňové kontroly. Vzhledem k tomu, že celní zákon nestanoví žádnou výjimku ve vztahu k oprávnění celních orgánů doměřit clo z úřední povinnosti na základě provedené kontroly, lze bez pochyby dovodit, že výsledkem kontroly po propuštění zboží může být i dodatečný platební výměr (§ 145 odst. 3 daňového řádu). I v tomto případě jsou celní orgány z logiky věci povinny aplikovat hmotněprávní úpravu účinnou v době vzniku celního dluhu. To ostatně vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2017, č. j. 5 Afs 27/2017-45, č. 3646/2017 Sb. NSS, v němž tento soud judikoval, že z hlediska správného stanovení daně tvoří vyměřovací a doměřovací řízení jeden celek. Právní moc dosavadních rozhodnutí o stanovení daně proto není jejímu doměření na překážku; překážka rei administratae, typická pro správní řízení obecně, se tedy neuplatní.

Optikou výše uvedených závěrů je třeba nablížit na vznik a trvání celní pohledávky v nyní projednávané věci. Rozhodnou právní úpravou, podle níž je třeba stanovit povinnost žalobkyně zaplatit dovozní clo, respektive antidumpingové clo, je, s ohledem na to, co bylo uvedeno pod bodem [30], den, kdy celní orgány přijaly její celní prohlášení. Ze správního spisu se podává, že tímto dnem je 14. 1. 2014, kdy žalobkyně doručila celnímu úřadu celní prohlášení,

jímž deklarovala dovoz šroubů s hlavou ze železa nebo oceli s kódem KN 7318 15 90 98 s původem na Tchaj-wanu. Dne 19. 1. 2016 zahájil celní úřad kontrolu po propuštění zboží podle článku 78 celního kodexu ve spojení s § 127 celního zákona; zaměřil se přitom na ověření deklarovaného původu zboží. Na základě provedené kontroly dospěl k závěru, že zboží nemělo původ na Tchaj-wanu, nýbrž v Čínské lidové republice. Vzhledem k tomu, že podle nařízení Rady č. 91/2009 byl dovoz tohoto zboží z Čínské lidové republiky s účinností od 1. 2. 2009 zatížen konečným antidumpingovým clem, doměřil celní úřad žalobkyni antidumpingové clo dodatečným platebním výměrem, který byl potvrzen žalobou napadeným rozhodnutím stěžovatele. Stěžovatel v této souvislosti správně poukázal na fakt, že platnost nařízení Rady č. 91/2009 nebyla nikterak zpochybněna ani Soudním dvorem EU (viz bod 57 rozsudku Soudního dvora ve věci Rotho Blaas Sr proti Agenzia delle Dogane e dei Monopoli, C-207/17, a dále rozsudky ze dne 18. 10. 2018, ve věci Internacional de Productos Metálicos proti Komisi, C-145/17 P, či ze dne 15. 11. 2018 ve věci Baby Dan, C-592/17). Tyto závěry Soudního dvora EU posléze refletovala i judikatura Nejvyššího správního soudu, představovaná zejména rozsudky ze dne 7. 11. 2018, č. j. 2 Afs 332/2016-41, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 7 Afs 51/2018-31, či ze dne 7. 3. 2019, č. j. 10 Afs 186/2017-64. Konečné antidumpingové clo na spojovací materiál ze železa nebo oceli tak bylo zrušeno teprve prováděcím nařízením Komise 2016/278, které vstoupilo v účinnost dne 28. 2. 2016. Podle jeho čl. 2 nabývá zrušení antidumpingového cla uvedeného v článku 1 účinku dnem vstupu tohoto nařízení v platnost a není základem pro vrácení cla vybraného před tímto datem; účinky zrušení tohoto opatření (tj. zrušení antidumpingového cla) tak nastaly ke dni 28. 2. 2016. Jak také bylo vyloženo výše v bodech [21] až [25], zrušení antidumpingového cla podle článku 1 in fine tohoto prováděcího nařízení se žádným způsobem nedotýká vyměřovacích či doměřovacích řízení zahájených vnitrostátními orgány dříve. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se stěžovatelem, že ke zrušení antidumpingového cla na spojovací materiál ze železa nebo oceli nedošlo se zpětným účinkem.

Lze tak uzavřít, že celním orgánům nic nebrání, aby na základě provedené kontroly po propuštění zboží doměřily deklarantovi antidumpingové clo podle nařízení Rady č. 91/2009 i poté, co bylo prováděcím nařízením Komise 2016/278 zrušeno, vznikl-li celní dluh před nabytím účinnosti tohoto prováděcího nařízení.“

[17] Z citovaného rozsudku je zřejmé, že pro posouzení vzniku povinnosti zaplatit antidumpingové clo je rozhodná právní úprava účinná ke dni vzniku celního dluhu, tedy ke dni přijetí celního prohlášení, a to i v případě, že clo bylo doměřeno dodatečným platebním výměrem až po jeho zrušení. Celní úřad pro hlavní město Prahu přijal celní prohlášení stěžovatele k danému zboží dne 12. 3. 2014, pro posouzení existence povinnosti zaplatit clo je tedy rozhodná právní úprava účinná k tomuto dni. Vzhledem k tomu, že podle nařízení č. 91/2009 byl dovoz předmětného zboží z Čínské lidové republiky s účinností od 1. 2. 2009 zatížen konečným antidumpingovým clem, které bylo zrušeno až prováděcím nařízením 2016/278, a to s účinností ke dni 28. 2. 2016, nelze než uzavřít, že celní orgány doměřily stěžovateli clo v souladu s relevantní právní úpravou. Krajský soud tedy věc posoudil správně.

[18] Nejvyšší správní soud se pro úplnost dále vyjádří k dílčím argumentům uvedeným v kasační stížnosti.

pokračování

[19] Především je třeba uvést, že nelze argumentovat paralelami mezi rozhodováním v trestním a celním řízení. Ačkoliv stěžovatel může povinnost zaplatit clo subjektivně vnímat jako určitou sankci, rozhodně se u samotného doměření cla nejedná o trest, nýbrž o specifickou formu daně (viz výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Afs 163/2018 – 29). V posuzované věci je klíčová otázka časové působnosti právní úpravy, ta je přitom v rámci trestního práva řešena velmi specificky. V trestním právu hmotném se kromě obecného principu zákazu retroaktivity právní úpravy uplatní rovněž příkaz retroaktivního použití pozdější právní úpravy v případech, kdy je to pro pachatele příznivější (viz § 2 trestního zákoníku); tyto principy přitom vycházejí ze specifické zásady trestního práva *nullum crimen sine lege praevia*, *nulla poena sine lege praevia* (žádný trestný čin bez předchozího zákona, žádný trest bez předchozího zákona). Naproti tomu v otázce vyměření či doměření daně nebo cla se uplatní pouze obecný zákaz retroaktivity právních norem; pozdější právní úprava se tedy použije jen tehdy, pokud tak zákon výslovně stanoví. Je tedy zavádějící a nepřipadné přirovnávat doměření „zrušeného“ cla k odsouzení pachatele na základě naplnění skutkové podstaty již zrušeného trestného činu či k uložení zrušeného trestu; zcela nepřipadná, a dá se říci, že až nevkusná, je „paralela“ s vykonáním zrušeného trestu smrti.

[20] Pokud jde o argumentaci formulací čl. 2 nařízení 2016/278, podle něhož „*nabývá zrušení antidumpingového cla uvedeného v článku 1 účinku dnem vstupu tohoto nařízení v platnost a není základem pro vrácení cla vybraného před tímto datem*“, je třeba v první řadě uvést, že uvedené ustanovení neříká přímo nic o dopadu zrušení antidumpingového cla na již vzniklou celní povinnost. Stěžovatel však z formulace „*není základem pro vrácení cla vybraného před tímto datem*“ za pomoci argumentu *a contrario* dovozuje, že pokud prováděcí nařízení 2016/278 výslovně stanoví, že zrušení cla není základem toliko pro vrácení cla, pak naopak je základem pro upuštění od jeho vyměření či doměření, neboť v opačném případě by citovaná formulace byla nadbytečná a matoucí. V tomto kontextu rovněž zdůrazňuje rozdíly mezi pojmy „vybrání daně“, „vznik daňové povinnosti“ a „vyměření daně“. I přes tuto argumentaci Nejvyšší správní soud setrval na výkladu uvedeného ustanovení, který zaujal v citovaném rozsudku ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Afs 163/2018 – 29. Výklad zastávaný stěžovatelem odporuje obecné zásadě spravedlivého stanovení daně (cla), neboť by ve svém důsledku nejen zakládal nerovnost mezi jednotlivými subjekty zatíženými povinností zaplatit antidumpingové clo (v tomto směru se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s argumentací žalovaného), ale především by zvýhodňoval právě ty subjekty, které, ať již z jakéhokoliv důvodu, se zaplacením cla otálely nebo se celní povinnosti přímo vyhýbaly, oproti subjektům, které plnily své zákonné povinnosti a clo řádně a včas zaplatily. Formulace „*není základem pro vrácení cla vybraného před tímto datem*“ včleněná do čl. 2 nařízení 2016/278 má pouze zdůraznit skutečnost, že ke zrušení cla nedošlo se zpětnou účinností, nýbrž toliko *ex nunc*.

[21] Z výše uvedeného je rovněž zřejmé, že výklad čl. 2 nařízení 2016/278 zastávaný stěžovatelem nelze považovat za rovnocenný ustálenému výkladu celní správy i správních soudů, jak byl podán i v tomto rozsudku, v takovém případě se tedy neuplatní zásada *in dubio mitius*, již se stěžovatel dovolával. Zároveň Nejvyšší správní soud shledal, že v daném případě jsou splněny podmínky pro uplatnění výjimky z povinnosti Nejvyššího správního soudu jakožto soudu, jehož rozhodnutí v dané věci nelze ve smyslu čl. 267 třetího pododstavce Smlouvy o fungování Evropské unie napadnout opravnými prostředky dle

vnitrostátního práva, předložit Soudnímu dvoru předběžnou otázku týkající se výkladu čl. 2 nařízení 2016/278, neboť Nejvyšším správním soudem zastávaný výklad lze považovat zčásti za *acte éclairé*, jelikož vychází z výše citované judikatury Soudního dvora, a zároveň za *acte clair*, neboť jde o výklad zcela jasný a jednoznačný, neponechávající prostor pro žádnou rozumnou pochybnost ani při srovnání vícero jazykových verzí posuzovaného ustanovení (srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 6. 10. 1982, *CILFIT*, 283/81, ECLI:EU:C:1982:335). Z těchto důvodů proto Nejvyšší správní soud k předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru nepřistoupil.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 19. května 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu